

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžf/88/2013
Identifikačné číslo spisu:	1010202044
Dátum vydania rozhodnutia:	17.09.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1010202044.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: JUPITER SK, s.r.o., Račianska 66, Bratislava, zastúpený advokátkou JUDr. Dagmar Matuškovou, Búdková 12, Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Vázovova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného č. I/222/14118-90289/2010/991050-r zo dňa 30.08.2010, č. I/222/14124-90336/2010/991050-r zo dňa 31.08.2010, č. I/222/14125-90337/2010/991050-r zo dňa 31.08.2010, č. I/222/14126-90340/2010/991050-r zo dňa 31.08.2010, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/335/2010-201, 3S/350-352/2010 zo dňa 24. októbra 2012 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/335/2010-213, 3S/350-352/2010 zo dňa 29. apríla 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/335/2010-201, 3S/350-352/2010 zo dňa 24. októbra 2012 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/335/2010-213, 3S/350-352/2010 zo dňa 29. apríla 2013 p o t v r d z u j e.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením č. k. 3S/335/2010-201, 3S/350-352/2010 zo dňa 24.10.2012 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/335/2010-213, 3S/350-352/2010 zo dňa 29.04.2013 Krajský súd v Bratislave nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na účte spoločnosti a z dôvodu, že v roku 2012 nevykonával žiadnu podnikateľskú činnosť. Krajský súd v dôvodoch napadnutého uznesenia uviedol, že v žalobcovom prípade by priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov viedlo k neprípustnému prenášaniu jeho podnikateľského rizika na štát. Žalobcu nemožno podrobiť rovnakému spôsobu posudzovania majetkových pomerov ako sociálne slabú fyzickú osobu, ktorá nevlastní žiaden majetok väčšieho rozsahu. Pomery žalobcu ako právnickej osoby by odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov, pokiaľ by sa dostal do ťaživej finančnej situácie z dôvodov, ktoré by neboli v príčinnej súvislosti s jeho podnikaním, napr. z dôvodu vyššej moci.

Proti uvedenému uzneseniu podal žalobca včas odvolanie, v ktorom uviedol, že dostatočne a presvedčivo preukázal súdu, že žiadosť o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov je dôvodná a nasledoval ňou prenášanie podnikateľského rizika na štát. Podnikateľské riziko a žiadosť o priznanie od súdnych poplatkov sú dve rozdielne veci, pričom podnikateľské riziko nemá nič spoločné s požiadavkou na súdnu ochranu. Názor Krajského súdu v Bratislave, vyjadrený v napadnutom uznesení, sa žalobcovi javí ako účelovo formulovaný pre potreby nepriznania oslobodenia od súdnych poplatkov. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O.s.p.) nerozlišuje charakter účastníkov konania. Zásada rovnosti účastníkov konania sa prejavuje i vo vytváraní rovnakých procesných podmienok i procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach sa rozhoduje. Z ustanovenia § 138 ods. 1 O.s.p. nemožno podľa žalobcu vyvodiť záver, že podnikateľskému subjektu nemôže byť za splnenia zákonných predpokladov priznané oslobodenie od súdnych poplatkov (napr. uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/178/2009-98 zo dňa 12.01.2010). Žalobca na základe uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zmenil a žalobcovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov, prípadne, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Keďže odvolanie nesmeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, súd nevyzýval žalovaného na vyjadrenie k odvolaniu (§ 209a ods. 1 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. V senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Z citovaného ustanovenia § 138 O.s.p. vyplýva, že za splnenia zákonných predpokladov môže byť priznané (celkom alebo sčasti) oslobodenie od súdnych poplatkov aj podnikateľskému subjektu. Súd zároveň poznamenáva, že dôsledky podnikateľského úsilia nemožno prenášať formou úľav z poplatkovej povinnosti na štát; takto by totiž boli neúspešní podnikatelia zvýhodňovaní voči podnikateľom úspešným (ZSR 28/2000).

Pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov súd prihliada k celkovým majetkovým pomerom žiadateľa, k výške súdneho poplatku i k povahe uplatňovaného nároku. U právnických a fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi súd berie ohľad i na povahu ich podnikateľskej činnosti, stav a štruktúru majetku, platobnú schopnosť a pod. Nepriaznivá hospodárska situácia podnikateľa, ako dôsledok podnikania, nemôže byť paušálnym dôvodom pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Žalobca s podaním odvolania proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/335/2010-201, 3S/350-352/2010 zo dňa 24.10.2012 v spojení s opravným uznesením

Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/335/2010-213, 3S/350-352/2010 zo dňa 29.04.2013 požiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov z dôvodu, že sa nachádza v zlej finančnej situácii. Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením, po preskúmaní pomerov účastníka, nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že prístupu súdu nemôžu brániť žiadne prekážky. Prekážkou prístupu k súdu môže byť aj vysoký súdny poplatok. Samotná povinnosť platiť

súdne poplatky nie je také obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré by nebolo v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V konkrétnom prípade je však nevyhnutné skúmať majetkové, zárobné a osobné pomery účastníka konania v súvislosti s okolnosťami daného prípadu a jeho spôsobilosti súdne poplatky zaplatiť. Po zohľadnení všetkých relevantných skutočností je potrebné posúdiť, či súdne poplatky, ktoré je potrebné zaplatiť, predstavujú obmedzenie prístupu na súd.

Podnikanie treba chápať ako činnosť, pri ktorej podnikateľ podstupuje riziko, že jeho konanie môže viesť k zisku alebo i strate. Okolnosti, že podnikateľ nie je pri svojej podnikateľskej činnosti úspešný a nedosahuje zisk, že má pohľadávky po lehote splatnosti, alebo že v dôsledku neúspešného podnikania v minulosti sa teraz ocitol v nepriaznivej finančnej situácii, nemôžu byť dôvodmi pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Podnikateľské riziko nie je možné prenášať na štát.

Tiež je vhodné zdôrazniť to, čo už najvyšší súd uviedol napr. v uznesení sp. zn. 8Sžf/48/2011 zo dňa 17.05.2012 konkrétne, ak by zákonodarca tým okolnostiam, keď účastníci konania - podnikatelia vykazujúci stratu namiesto zisku, pripisoval význam z hľadiska oslobodenia od platenia súdnych poplatkov, vyjadril by to legislatívnym zaradením týchto konaní, či účastníkov do ustanovení, ktoré upravujú vecné alebo osobné oslobodenia od súdneho poplatku v § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov. Pomery žalobcu ako právnickej osoby by odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov, pokiaľ by sa dostal do ťaživej finančnej situácie z dôvodov, ktoré by neboli v príčinnej súvislosti s jeho podnikaním, napr. z dôvodu vyššej moci.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, ako aj z dôvodu, že súdny poplatok, ktorý má žalobca zaplatiť nepredstavuje vysokú sumu, najvyšší súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 3S/335/2010-201, 3S/350-352/2010 zo dňa 24.10.2012 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/335/2010-213, 3S/350-352/2010 zo dňa 29.04.2013, ktorým žalobcovi nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.